

OBSAH

OBSAH	3
ÚVOD	7
1. DEFINICE A ČLENĚNÍ ANTROPOLOGIE	9
2. HISTORIE ANTROPOLOGIE DO KONCE 19. STOLETÍ	11
3. TKÁŇĚ	15
3.1 Epitely	15
3.2 Pojiva	16
3.3 Tkáň svalová	19
3.4 Tkáň nervová	21
3.5 Tělesné tekutiny	22
4. ZÁKLADNÍ TERMÍNY ANATOMICKÉHO NÁZVOSLOVÍ	23
4.1 Roviny, osy a směry na lidském těle	23
4.2 Zkratky užívané v mezinárodním anatomickém názvosloví	24
4.3 Hlavní části těla	25
4.4 Rozdělení anatomie	26
5. KOSTERNÍ SOUSTAVA – SYSTEMA SKELETALE	27
5.1 Obecná osteologie	27
5.1.1 Základní stavba kostí	27
5.1.2 Osifikace	28
5.1.3 Výživa kostí	30
5.1.4 Spojení kostí – articulationes	30
5.2 Kostra	31
5.2.1 Osová kostra – skeleton axiale	31
5.2.1.1 Páteř – columna vertebralis	31
5.2.1.2 Kostra hrudníku – ossa thoracis	35
5.2.1.3 Lebka, kostra hlavy – cranium	38
5.2.1.4 Lebka jako celek	47
5.2.1.5 Kraniometrické body a rozměry na lebce	50
5.2.1.6 Pohlavní rozdíly na lebce	52
5.2.1.7 Určování stáří na lebce	53
5.2.2 Kostra končetin – skeleton membrorum, skeleton appendiculare	54
5.2.2.1 Kostí horní končetiny – ossa membri superioris	54
5.2.2.2 Kostí dolní končetiny – ossa membri inferioris	57
5.2.2.3 Pánev jako celek	62
5.2.2.4 Pohlavní rozdíly na pánvi	62
5.2.2.5 Antropometrické body na trupu a končetinách	64

6.	SVALOVÁ SOUSTAVA – SYSTEMA MUSCULORUM	66
6.1	Obecná myologie	66
6.1.1	Stavba, tvar a funkce svalů	66
6.1.2	Inervace, výživa a původ svalů	67
6.2	Hlavové svaly – mm. capitis	68
6.2.1	Žvýkácké svaly – mm. masticatorii	68
6.2.2	Obličejové (mimické) svaly – mm. faciales	69
6.3	Krční svaly – mm. colli	71
6.4	Zádové (hřbetní) svaly – mm. dorsi	71
6.5	Hrudní svaly – mm. thoracis	74
6.6	Břišní svaly – mm. abdominis	74
6.7	Svaly pánevní přepážky – mm. diaphragmatis pelvis	75
6.8	Svaly močopohlavní přepážky – mm. diaphragmatis urogenitalis	75
6.9	Svaly horní končetiny – mm. membri superioris	76
6.10	Svaly dolní končetiny – mm. membri inferioris	78
7.	NERVOVÁ SOUSTAVA – SYSTEMA NERVOSUM	82
7.1	Centrální nervový systém – systema nervosum centrale	82
7.1.1	Hřbetní mícha – medulla spinalis	82
7.1.1.1	Funkce míchy	83
7.1.1.2	Nervové dráhy míchy	84
7.1.1.3	Reflexy	85
7.1.2	Mozek – encephalon	86
7.1.2.1	Zadní mozek – rhomencephalon	86
7.1.2.2	Střední mozek – mesencephalon	88
7.1.2.3	Přední mozek – prosencephalon	89
7.1.2.4	Řez koncovým mozkem	92
7.1.2.5	Pleny – meninges	93
7.2	Periferní nervový systém – systema nervosum periphericum	94
7.2.1	Hlavové nervy – nervi craniales	94
7.2.2	Míšní nervy – nervi spinales	96
7.2.3	Autonomní nervový systém – systema nervosum autonomicum	98
8.	ŽLÁZY S VNITŘNÍ SEKRECIÍ – GLANDULAE ENDOCRINAE	100
8.1	Podvěsek mozkový – hypophysis	100
8.2	Šišinka – corpus pineale	103
8.3	Štítná žláza – gl. thyroidea	104
8.4	Horní a dolní příštítná žláza – gl. parathyroidea superior et inferior	105
8.5	Nadledvina – gl. suprarenalis	105
8.6	Slinivková endokrinní část – pars endocrina pancreatis	107
8.7	Pohlavní hormony	107
8.8	Endokrinní funkce dalších systémů	108

9.	TRÁVICÍ SOUSTAVA – SYSTEMA DIGESTORIUM	110
9.1	Embryonální vývoj gastropulmonálního systému	110
9.2	Obecná charakteristika trávicí trubice	110
9.3	Ústní dutina – cavitas oris	111
9.4	Hltan – pharynx	114
9.5	Jícen – esophagus (oesophagus)	114
9.6	Žaludek – ventriculus, gaster	115
9.7	Tenké střevo – intestinum tenue	116
9.8	Tlusté střevo – intestinum crassum	116
9.9	Slinivka (břišní) – pancreas	117
9.10	Játra – hepar	117
10.	DÝCHACÍ SOUSTAVA – SYSTEMA RESPIRATORIUM	119
10.1	Horní dýchací cesty	119
10.2	Dolní dýchací cesty	120
10.3	Plicní ventilace	122
11.	OBĚHOVÁ SOUSTAVA – SYSTEMA CARDIOVASCULARE	123
11.1	Fylogeneze a ontogeneze oběhové soustavy	123
11.2	Složení a funkce krve	124
11.3	Erytrocytární a leukocytární antigeny	126
11.4	Srdce – cor	127
11.5	Krevní oběh	130
11.5.1	Těpny velkého oběhu	131
11.5.2	Žíly velkého oběhu	133
11.5.3	Vrátňicový oběh	134
11.5.4	Fetální oběh	134
11.6	Slezina – lien (splen)	136
12.	MÍZNÍ SOUSTAVA – SYSTEMA LYMPHATICUM	137
12.1	Brzlík – thymus	139
12.2	Tonsily	140
13.	MOČOPOHLAVNÍ SOUSTAVA – SYSTEMA UROGENITALE	141
13.1	Fylogeneze a ontogeneze močopohlavní soustavy	141
13.2	Močové ústrojí – organa urinaria	143
13.2.1	Stavba a funkce ledviny	143
13.2.2	Močové cesty	146
13.3	Pohlavní ústrojí – organa genitalia	147
13.3.1	Vnitřní mužské pohlavní ústrojí – organa genitalia masculina interna ..	148
13.3.2	Vnější mužské pohlavní ústrojí – organa genitalia masculina externa ...	150
13.3.3	Vnitřní ženské pohlavní ústrojí – organa genitalia feminina interna	151
13.3.3.1	Ovariální a menstruační cyklus	153
13.3.4	Vnější ženské pohlavní ústrojí	154

14. SMYSLOVÉ ORGÁNY – ORGANA SENSUUM	155
14.1 Čichové ústrojí – organum olfactus	155
14.2 Chuťové ústrojí – organum gustus	156
14.3 Zrakové ústrojí – organum visus (visuale)	156
14.3.1 Ontogenetický vývoj zrakového ústrojí	156
14.3.2 Oko – oculus	157
14.3.3 Přídavné oční orgány – organa oculi accessoria	161
14.4 Předšňohlemýžďové ústrojí – organum vestibulocochleare	162
14.4.1 Zevní ucho – auris externa	162
14.4.2 Střední ucho – auris media	164
14.4.3 Vnitřní ucho – auris interna	164
14.5 Kožní smyslové orgány	169
14.6 Propriorecepční a interorecepční smyslové orgány	170
15. KOŽNÍ SOUSTAVA – INTEGUMENTUM COMMUNE	172
15.1 Stavba a funkce kůže	172
15.2 Přídavné kožní orgány	173
LITERATURA	179